

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2025-52422 van:

de heer XXXX, geboren op XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend op de afdeling Volte 1C, onderdeel van De Woenselse Poort, tot het navolgende oordeel gekomen.

1. De procedure

De klachtencommissie heeft op 3 juni 2025 een klaagschrift ontvangen, gedateerd op 3 juni 2025, van de heer XXXX, hierna te noemen klager.

De klacht richt zich volgens het klaagschrift tegen de beslissing van 3 juni 2025 tot voortzetting van verplichte zorg in de vorm van een individueel programma, nadat klager al een eerste urine onderzoek heeft ingeleverd.

Klager heeft zich laten bijstaan door mevrouw XXXX, patiëntenvertrouwenspersoon, hierna te noemen: 'PVP'.

De klachtencommissie heeft op 10 juni 2025 een verweerschrift ontvangen, gedateerd op eveneens 10 juni 2025 van mevrouw XXXX, GZ-psycholoog/Regiebehandelaar Volte 1C/D, hierna te noemen verweerster.

Verweerster heeft zich bij het formuleren van het verweerschrift laten bijstaan door mevrouw XXXX, juriste verbonden aan De Woenselse Poort.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 17 juni 2025. Klager en de patiëntenvertrouwenspersoon waren aanwezig, evenals mevrouw XXXX, mevrouw XXXX en de betrokken leden van de klachtencommissie.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op:

- de beslissing van 3 juni 2025 tot verplichte behandeling in de vorm van insluiting door middel van een individueel programma op grond van artikel 9:9 Wvggz.

3. Standpunt van klager

Klager is het niet eens met het individuele programma vanaf 2 juni 2025. Het individuele programma is reeds op 10 mei 2025 gestart na het weigeren van een urineonderzoek. Het individuele programma houdt in dat klager wordt begeleid naar zijn blokken en hij geen ongebegeide binnentuin vrijheden geniet. Klager heeft verklaard dat hij geen bezwaar heeft tegen het urineonderzoek in het algemeen, maar tegen de manier waarop het onderzoek op de afdeling wordt afgenomen. Op 2 juni 2025 heeft klager desondanks besloten mee te werken aan het onderzoek. Klager ging ervan uit dat hij vanaf dat moment het individuele programma zou worden beëindigd. Echter geldt binnen de instelling dat er twee dalende (voor softdrugs) of twee schone (voor harddrugs) urineonderzoeken moeten worden ingeleverd alvorens het individuele programma beëindigd wordt. Klager kan zich hiermee niet verenigen.

Klager is van mening dat er sprake is van beperking van de bewegingsvrijheid terwijl niet aan de wettelijke eisen daarvoor is voldaan. Klager stelt dat hem bewegingsvrijheid was toegekend, welke is ingeperkt ondanks dat hij een urinecontrole heeft afgegeven.

Tijdens de mondelinge behandeling van de klacht brengt klager eveneens naar voren dat hij ontevreden is over het individuele programma dat gold vanaf 5 mei tot 4 juni 2025.

Binnen het individuele programma zou klager met begeleiding naar buiten mogen. Klager stelt dat dit wegens personeelstekort vaak niet mogelijk was, waardoor hij in een maand tijd slechts 8 keer buiten is geweest, dit leverde klager veel frustratie op.

4. Standpunt van verweerster

Verweerster stelt zich op het standpunt dat de klacht ongegrond dient te worden verklaard. Daartoe voert zij aan dat er bij klager sprake is van een andere gespecificeerde persoonlijkheidsstoornis met antisociale en borderline trekken, PTSS, en andere gespecificeerde schizofreniespectrum- of andere psychotische stoornis en stoornissen in het gebruik van alcohol, cocaïne en cannabis. Het indexdelict heeft plaatsgevonden onder invloed van middelen, het gebruik van middelen is een risicofactor voor recidive.

Volgens verweerster heeft klager zich niet verzet tegen het individuele programma vanaf 10 mei tot en met 3 juni 2025. Op 2 juni 2025 heeft klager een urineonderzoek ingeleverd. Echter, dienen er twee urineonderzoeken te worden ingeleverd, alvorens een individueel programma beëindigd wordt, zodat kan worden vastgesteld dat geen sprake is van actief gebruik. Na indiening van de klacht is de vrijheidsbeperking direct geschorst, omdat er volgens verweerster op dat moment voor het eerst sprake was van verzet. Verweerster stelt dat daarmee geen sprake is geweest van vrijheidsbeperking volgens de Wvvgz.

Verweerster vult aan dat de afspraken rondom het individueel programma doorgaans in het zorgplan worden vastgelegd. De eerste zorgplanbespreking van klager vond echter pas plaats op 5 juni 2025. Op het moment dat klager medewerking aan de urineonderzoeken weigerde is daarom een standaard individueel programma ingezet. Inmiddels zijn deze afspraken wel gemaakt en onderdeel van het dossier van klager, aldus verweerster.

Verweerster is van mening dat zij gelet op de proportionaliteit, subsidiariteit, veiligheid en doelmatigheid correct heeft gehandeld en zij verzoekt de klachtencommissie om de klacht ongegrond te verklaren.

5. Bevoegdheid van de klachtencommissie

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat TBS met dwangverpleging is opgelegd op grond van artikel 37a jo 37b WvSr. Op de personen die om die reden zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis, is op grond van artikel 9:1 Wvvgz de klachtprocedure van deze wet van toepassing.

Klager klaagt over de beslissing over het verlenen van gedwongen behandeling in de vorm van kamerprogramma op grond van artikel 9:9 Wvvgz.

Op grond van artikel 10:3 onder x Wvvgz kan klager over deze beslissing een klacht indienen bij de klachtencommissie.

De klachtencommissie is bevoegd om deze klacht van klager te beoordelen.

6. De beoordeling van de klachten

De formele klacht van klager heeft betrekking op de beperking van zijn bewegingsvrijheid, nadat hij een eerste urinecontrole had ingeleverd. Beperkingen in het recht op bewegingsvrijheid in en rond de accommodatie kunnen, anders dan als middel of maatregel, door de zorgverantwoordelijke worden opgelegd indien:

- a. naar het oordeel van de zorgverantwoordelijke van de uitoefening van het recht op de bewegingsvrijheid ernstige nadelige gevolgen moeten worden gevreesd voor de gezondheidstoestand van betrokkene, dan wel
- b. dit ter voorkoming van verstoring van de orde of voor de veiligheid in de accommodatie, zoals die in de huisregels is beschreven, of ter voorkoming van strafbare feiten noodzakelijk is.

Artikel 9:9 Wvvgz verklaart artikel 8:9 Wvvgz van overeenkomstige toepassing op de beslissing tot gedwongen behandeling.

Klager stelt zich het standpunt dat er sprake is van de beperking van de bewegingsvrijheid, omdat het individuele programma na de eerste urinecontrole van kracht bleef. Verweerder stelt zich op het standpunt dat van een beperking van de bewegingsvrijheid geen sprake is geweest. De klachtencommissie dient te beoordelen of pas op 3 juni gesproken kan worden van verzet van klager tegen het individuele programma, of dat uit de rapportages moet worden afgeleid dat van verzet reeds eerder sprake was.

Zulks kan worden vastgesteld wanneer uit de voortgangsrapportages blijkt dat sprake is van consistent en voortdurend verzet, en dat is volgens de klachtencommissie niet het geval. De klachtcommissie ziet in de voortgangsrapportages dat er ten tijde van het individuele programma gesproken wordt over de urinecontroles, het individuele programma en dat klager daar onvrede over uit, maar niet als zodanig dat zulks als verzet moet worden aangemerkt. De klachtencommissie concludeert aldus dat klager niet eerder (duidelijk) in verzet is gekomen dan op 3 juni 2025. Uit de voortgangsrapportages van die betreffende datum blijkt dat klager zijn stem verheft en blijft doorvragen over het beleid, hij is daar dwingend in en probeert ruimte te zoeken, zodat op dat moment volgens de klachtencommissie sprake is van verzet. Op dat moment heeft verweerder vervolgens meteen de afweging gemaakt of verplichte zorg diende te worden toegepast en heeft deze vraag ontkennend beantwoord, zodat klager vanaf dat moment het individuele programma van klager is beëindigd en aldus geen sprake was van een vrijheidsbeperking in de zin van de Wvggz.

Gelet op het vorenstaande komt de klachtencommissie tot het oordeel dat geen sprake is van een beperking van de bewegingsvrijheid van klager. De klacht van klager is derhalve **ongegrond**.

7. Overwegingen ten overvloede; aanbevelingen

Tijdens de mondelinge behandeling van de klacht is naast de formele klacht over de beperking van de bewegingsvrijheid gesproken over de manier van afname van het urineonderzoek en de beperkte mogelijkheden van klager om naar buiten te gaan gedurende zijn individuele programma ten gevolge van het personeelstekort.

Ten aanzien van de urinecontroles heeft klager aangegeven dat hij de werkwijze als onprettig ervaart. Dit is de reden dat hij de urinecontroles langere tijd heeft geweigerd. Klager heeft het als frustrerend ervaren dat er met zijn persoonlijke situatie geen rekening is gehouden bij de afname van de urinecontroles. Klager stelt dat hij graag in gesprek was getreden met de behandelaren over de wijze van afname, juist omdat hij tegen een urinecontrole op zichzelf geen bezwaar heeft. Klager voelt zich hierin niet gehoord. Ter zitting heeft de verweerder te kennen gegeven dat zij open staat voor een gesprek met klager over de manier waarop de urinecontroles worden afgenomen. Nu over de manier waarop de urinecontroles worden uitgevoerd niet formeel is geklaagd, zal de klachtencommissie hieromtrent geen oordeel geven.

De klachtencommissie doet dan ook de aanbeveling om inderdaad hierover met klager in gesprek te gaan, waarbij de klachtencommissie overigens ook begrijpt dat eventuele individuele afspraken met klager te verenigen moeten zijn met de openbare orde en de veiligheid op de afdeling en dat verweerder ook die aspecten in het oog dient te houden.

Klager gaf daarnaast aan dat hij in het individuele programma dat gold vanaf 10 mei tot en met 3 juni 2025 regelmatig niet in de gelegenheid werd gesteld om naar buiten te gaan in verband met personeelstekorten op de afdeling. Het baart de klachtencommissie zorgen dat klager gedurende het individuele programma slechts 8 keer in de gelegenheid is gesteld om naar buiten te gaan. Binnen het individuele programma heeft klager het recht om - weliswaar onder begeleiding - naar buiten te gaan en de instelling dient zich hiervoor in te spannen.

8. Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht, gericht tegen:

- de beslissing van 3 juni 2025 tot verplichte behandeling in de vorm van insluiting door middel van een individueel programma op grond van artikel 9:9 Wvggz: **ONGEGROND**.

Deze beslissing werd genomen te Eindhoven op 23 juni 2025 door de klachtencommissie, bestaande uit de heer XXXX, voorzitter, en de leden mevrouw XXXX, psychiater, en de heer XXXX, psychiater, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris.